

«Ο ποιητής δεν πεθαίνει ποτέ. Ο άνθρωπος όσο ερωτεύεται, αγωνίζεται, πονάει, ονειρεύεται, ζει δηλαδή, θα έχει ανάγκη την ποίηση και τον δημιουργό της, τον ποιητή» Με αυτά τα λόγια εκφράζει ο Γιώργος Δουατζής τη διάσταση που έχει για αυτόν η ποίηση στη ζωή μας. Και συμπληρώνει: «Δεν μπορώ να διανοηθώ, έναν πραγματικό, σημαντικό ποιητή, να μην έχει αξίες ζωής και να μην τις υπηρετεί, προσφέροντας στους συνανθρώπους του».

Μιλώντας μαζί του διαπιστώνει κάποιος την καλλιέργεια, τη φαντασία, τον πλούτο ιδεών και τη διάθεση για δημιουργία και ζωή. Η συνέντευξη, μου φάνηκε μικρής χρονικής διάρκειας, αλλά έχω την εντύπωση ότι θα μπορούσα να τον ακούω ώρες ατελείωτες. Ο λόγος του σε παρασύρει, σε πάει στα μονοπάτια του, σε οδηγεί στον όμορφο κόσμο της ποίησης...

Ο ποιητής για τον Γ. Δουατζή «είναι αυτός που ανεβαίνει σε μια αόρατη, πολύ ψηλή σκάλα για να μπορεί να αγναντεύει όλο τον κόσμο, να παρατηρεί και να ανακαλύπτει. Είναι ένας πανευτυχής ή πανδυστυχής κουβαλητής των ονείρων, των ελπίδων, της χαράς και της πικρίας των ανθρώπων. Ο ευαίσθητος δέκτης της ανθρώπινης αγωνίας που μπορεί να την μορφοποιήσει σε στίχο, σε τραγούδι».

Τι είναι η ποίηση για εσάς;

Μια πολύ ισχυρή εισβολή στην πραγματικότητα. Είναι ανάγκη ζωής. Είναι, όπως συνηθίζω να λέω, μια θρησκεία που δεν έχει θεούς, μόνο πίστη. Μια διαδικασία που μου δίνει δικαιολογία ύπαρξης. Και με κάνει ευτυχισμένο, όταν ένας στίχος μου ακουμπήσει έστω και έναν άνθρωπο, τον προκαλέσει να σκεφτεί πέντε πράγματα παραπάνω και να γίνει έστω κατ' ελάχιστο καλύτερος άνθρωπος, ανακαλύπτοντας τους συνανθρώπους και αγαπώντας τον διπλανό του.

Γράφοντας σκέπτεστε τους άλλους;

Πρωτίστως ο στόχος αφορά τον εαυτό μου, δηλαδή να νιώθω εγώ καλά σε σχέση με ένα ολόκληρο σύστημα αξιών που στηρίζει η ποίηση. Δευτερευόντως σκέπτομαι το να νιώθουν καλά οι άλλοι, γιατί αυτό είναι η ελάχιστη αμοιβή μου.

Πότε ξεκινήσατε;

Ενσυνείδητα και συστηματικά γράφω από τα δεκατρία μου χρόνια. Τα πρώτα στιχάκια ανακάλυψα ότι τα έγραφα οχτώ ετών.

Ποια ήταν τα κίνητρα;

Νομίζω ότι κανείς δεν θα μπορούσε να απαντήσει σε αυτό στον κόσμο. Δεν ξέρω αν υπάρχει απάντηση στο ποια είναι τα κίνητρα που οδηγούν έναν δημιουργό να φτιάξει έργο. Ίσως για να πει στους άλλους ότι υπάρχει...

Η πρώτη γραφή ποιήματος είναι και η τελική του μορφή;

Μέχρι μια ηλικία δεν τα πείραζα ποτέ. Με ένα πείσμα, παιδικό θα έλεγα, επέμενα ότι θα μπορέσω κάποτε να φτάσω με την πρώτη γραφή να είναι και άψογο το ποίημα. Αυτό τελικά ήταν ένα παραμύθι όπως αποδείχθηκε, γιατί η ποίηση θέλει πάρα πολύ σκληρή δουλειά, πειθαρχία, άσκηση. Με την πρώτη να σου βγει ένα υπέροχο ποίημα, συμβαίνει, αλλά είναι σπάνιο.

Ποιος ο ρόλος του ποιητή;

Δεν ξέρω αν έχει κάποιο ρόλο ο ποιητής, αν τον χρειάζεται κανείς τελικά ή αν όλα όσα σκέπτομαι είναι δημιούργημα της φαντασίας μου για να έχω δικαιολογίες να υπάρχω. Αλλά πιστεύω ότι ο ποιητής είναι αυτός που κλήθηκε να υπηρετεί τους συνανθρώπους του, τραγουδώντας την χαρά, την λύπη, τις αγωνίες της ύπαρξης, τα πάντα. Έτσι που να ομορφαίνει τελικά τη ζωή των ανθρώπων.

Τι μηνύματα θέλετε να περάσετε;

Δεν θέλω να περάσω τίποτα, γιατί την ώρα που γράφω δεν σκέπτομαι, τώρα θα περάσω αυτό ή τώρα θα γράψω το άλλο. Εάν έχει μηνύματα το έργο μου που βοηθάνε να φύγουμε από το ατομικό και να περάσουμε στο συλλογικό και να καλλιεργούμε την κοινωνική μας συνείδηση, ακόμα καλύτερα.

Έχετε επιρροές από άλλους ποιητές;

Έχω επιρροές από όλους τους μεγάλους μας, με πρώτο τον Τάσο Λειβαδίτη και μετά από Σεφέρη, Ελύτη, Σαχτούρη και άλλους.

Ο Λειβαδίτης;

Είναι η πιο σημαντική μορφή για μένα. Τον θεωρώ από τους μεγαλύτερους του αιώνα μας. Ήταν για μένα να φίλος, πατέρας, αδερφός, δάσκαλος, τα πάντα. Με αυτόν κατανόησα την βαθύτερη ουσία της ποίησης και του ποιητή.

Που είναι;

Ότι όσο πιο σημαντικός είναι ένας ποιητής, τόσο πιο ταπεινός είναι. Ότι η πιο μεγάλη ποίηση γράφεται με τις πιο απλές, καθημερινές λέξεις. Μου έμαθε ότι πρέπει να δουλεύω τον στίχο με πείσμα, υπομονή, επιμονή και κυρίως ότι δεν μπορεί να υπάρχει ποίηση που δεν θα υπηρετεί ένα αξιακό σύστημα ζωής.

Αγάπη, έρωτας, φόβος, θάνατος, τι διάσταση παίρνουν στα ποιήματά σας;

Όλα αυτά είναι καθοριστικά στοιχεία της ανθρώπινης ζωής και ο θάνατος ως τελευταία πράξη ζωής. Δεν μπορεί παρά να ενυπάρχει σε ένα έργο ποιητικό, ψήγμα από όλα αυτά, από όλα τα συστατικά της ζωής. Νομίζω ότι ο τρόπος που προσεγγίζει ο ποιητής τα πράγματα,

όταν μάλιστα υπάρχει και μια αισθητική στην αφήγηση που προκαλεί και επηρεάζει τον αναγνώστη σε μεγάλο βαθμό.

Ποιητής και δημοσιογράφος. Πώς τα συνδυάζετε;

Η δημοσιογραφία και η ποίηση έχουν αρκετά κοινά στοιχεία, στην περίπτωση μου. Θεωρώ ότι ο σωστός δημοσιογράφος λειτουργεί με συνείδηση του ότι υπηρετεί το συλλογικό, την κοινωνία, υπηρετεί τον άνθρωπο. Πράγματα που κάνει και ο ποιητής. Ο ποιητής δεν μπορεί να υπάρξει σε καθεστώς ανελευθερίας. Λατρεύει την ακραία έκφραση ελευθερίας, ελευθεροτυπίας, δημοκρατίας. Ο ποιητής υπηρετεί τα ανθρώπινα ιδανικά, τα ατομικά δικαιώματα, τους συλλογικούς αγώνες. Ο ποιητής δεν είναι ο άνθρωπος που κλείνεται στη σοφίτα του και γράφει για τον ερωτά του.

Κάτι αντίστοιχο κάνει και ο δημοσιογράφος...

Βεβαίως. Καλείται να υπηρετήσει τον άνθρωπο, να στηρίξει την δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, με έναν άλλον τρόπο, μέσα από την ενημέρωση, την έρευνα, την αποκάλυψη της αλήθειας. Εάν κάνει κάποιος μια αναγωγή ενδεχομένως να δει ότι οι στόχοι που καλώς νοούμε ότι πρέπει να υπηρετούν και οι δύο ιδιότητες του δημοσιογράφου και του ποιητή, είναι σε πολλές περιπτώσεις ταυτόσημες. Βεβαίως η ποίηση κατά κανόνα προϋποθέτει μια αισθαντικότητα και μια υπερευαισθησία στην πρόσληψη των πραγμάτων, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν τα έχει αυτά ένας δημοσιογράφος. Πιστεύω ότι είναι δύο παράλληλες λειτουργίες που συναντώνται σε αρκετά πράγματα και απέχουν τελείως σε άλλα.

Τι μας προστατεύει από τη διάβρωση;

Ακριβώς η συνείδηση της συλλογικότητας και της αγάπης για τους άλλους. Πιστεύω ότι οι άνθρωποι που δεν έχουν μάθει να αγαπάνε τους άλλους και να είναι σε σημαντικό βαθμό εξωστρεφείς περνάνε άσχημα και οι ίδιοι και οι γύρω τους. Ίσως ένα είδος αυτοπροστασίας μας να είναι το να είμαστε ανοιχτοί στους ανθρώπους, να τους αγαπάμε και κυρίως να φεύγουμε από το στενά ατομικό, υπαρξιακό και να περνάμε τη ζωή μας και τα αιτούμενα μας στο συλλογικό και κοινωνικό. Πράγμα που σημαίνει και πολιτική συνείδηση. Δεν μιλάω για κομματική, αλλά για πολιτική. Πιστεύω ότι εάν είχαμε λειτουργήσει έτσι, δεν θα είχαμε φτάσει στο χάλι που βρισκόμαστε τώρα.

Ξεχωρίζεται κάποιο από τα έργα σας;

Τα αγαπάω όλα, με ξεχωριστό τρόπο το καθένα. Κάθε ποίημα που βλέπω με παραπέμπει στις στιγμές που γεννήθηκε. Μπορεί να μην θυμάμαι στίχους μου, ούτε έναν στίχο μου δεν θυμάμαι, αλλά θυμάμαι πολύ καλά που το έγραψα, πώς και γιατί το έγραψα.

Το «Μη φεύγετε κύριε Ευχέτη» ξεφεύγει...

Ως προσέγγιση δουλειάς, ως πρόταση λογοτεχνική, είναι ένα βιβλίο στο οποίο έχω τολμήσει να αναμείξω άτυπα τρία είδη λόγου, ποιητικό, μυθιστορίας και δοκιμίου. και μάλλον πέρασε, αν κρίνω από τις αντιδράσεις των ειδικών και του κόσμου. Το πείραμα μάλλον άρεσε. Μέχρι στιγμής για μένα αποτελεί σταθμό της λογοτεχνικής μου πορείας.

Η μελοποίηση των ποιημάτων, τα αλλοιώνει;

Πολλοί λένε ότι πρέπει να προσέχουμε πάρα πολύ που εμπιστευόμαστε τα ποιήματα μας. Εγώ δεν νομίζω ότι η ποίηση έχει ανάγκη προστασίας. Όταν μου ζητάνε να μελοποιήσουν τη δουλειά μου, τους λέω να πάρουν ότι θέλουν εν λευκώ. Πιστεύω ότι όταν ακουμπάς την ψυχή ενός ανθρώπου, μουσικού, ζωγράφου ή άλλου, δεν μπορεί να του στέκεσαι εμπόδιο στο τι θα κάνει. Και μόνο η έννοια της απαγόρευσης με ανατριχιάζει.

Κι αν η μουσική είναι κακή;

Εάν το αποτέλεσμα είναι κακό δεν θα επιβιώσουν τα μουσικά έργα. Το ποίημα πάντοτε θα είναι ίδιο, δεν αλλάζει. Δεν έχω φόβο αλλοίωσης, εφόσον σέβονται τις λέξεις. Εάν κατακρεουργήσουν ένα ποίημά μου προφανώς θα αντιδράσω. Από την άλλη ξέρω ότι η γνήσια ποίηση έχει τη δική της μουσική. Υπάρχει μια μουσική μέσα στο κείμενο, μέσα στο σώμα της ποίησης, υπάρχει το ωραιότερο τραγούδι.

Σας φοβίζει ο χρόνος;

Φοβάμαι ότι δεν θα προλάβω να κάνω ό,τι θέλω. Κάθε μέρα, κάθε ώρα δουλεύει το άτιμο το μυαλό και ζητάει πράγματα. Είναι μια ανάγκη, λογικά ίσως αναιτιολόγητη, που με σπρώχνει να δουλεύω, να παράγω έργο. Για να παράγω λοιπόν, σημαίνει ότι σκέπτομαι, φαντάζομαι, μου έρχονται πράγματα και λέω ότι δεν θα προλάβω ποτέ να τα κάνω, γιατί κάθε μέρα σκέπτομαι και καινούργια. Είναι ένα ταξίδι αναπαραγωγής, σκέψης, πρόκλησης. Δεν μαζεύεται η άτιμη η φαντασία μας, το μυαλό μας, τι να κάνουμε...

Η ζωή σας είναι μόνο η ποίηση;

Υπάρχει η ζωή και η ποίηση είναι κομμάτι της. Δεν μπορεί όλη μου η ζωή να είναι η ποίηση, όλη μου η ζωή να είναι το επάγγελμα που βιοπορίζομαι. Είναι λυπηρό όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Η ζωή έχει ένα σωρό εκφάνσεις, θέλεις να την ρουφάς, να την ξεζουμίσεις, να πάρεις πράγματα. Και τότε έρχεται υποδορίως και με ομορφιά η ποίηση...

Είμαστε όλοι ποιητές;

Πιστεύω ότι όλοι είμαστε ποιητές σε σχέση με τις προσλήψεις και την αισθαντικότητα που μπορεί να έχουμε για τη ζωή και την ομορφιά του κόσμου.. Ποιητές με την έννοια ότι όλοι μπορούμε να μορφοποιήσουμε αυτές τις προσλήψεις, να γράψουμε ποιήματα, φοβάμαι πως όχι.. Όπως

με την ίδια λογική, δεν μπορούμε όλοι να φτιάξουμε αγάλματα, να γράψουμε μουσικές ή να φτιάξουμε χορογραφίες.